

[A. C. Normann.]

folk nu engang glade for, medens de ofte bliver vrede på pessimisterne. Men det er faktisk lidt svært selv for en optimist at fremmane megen tryghedsfølelse af vore fremtidsudsigter for øjeblikket. Alting tyder på, at vi er inde i en af varige strukturelle årsager bestemt skærpelse af vor kamp for valutastillingens redning. De nære årsager er delvis allerede omtalt. Det er bl. a. landbrugspriserne, og det er ting, som har forbindelse med andre landes indskrænkninger i aktiviteten for at redde deres valuta, f. eks. den høje engelske rentefod, der pludselig har medført, at de danske importører ikke længere kan nyde den sædvanlige kredit i England. Jeg er bange for, at allerede den næste valutabalance fra nationalbanken vil vise en nedgang — bl. a. som følge af, at andre lande nu er i gang med at begrænse deres indkøb og forbrug — selv om man ikke kan nøjes med nationalbankens bedømmelse, men må afvente de private bankers stilling.

Jeg har i øvrigt den opfattelse, at man, hvis det er praktisk muligt, burde tilstræbe, at de private bankers og nationalbankens oversigter fremkom samtidig. Jeg tror, det ville lette oversigtsmulighederne betydeligt. Hvis imidlertid tendensen til depression ude omkring breder sig eller forstærkes netop på samme tid, som vore egne vanskeligheder er pinagtigt store, kan det gå sådan, at ganske andre midler end dem, vi i de sidste 10 år har hjulpet os med, vil blive nødvendige. Imod vore forhåbninger kan konjunkturerne en dag resultere i en almindelig depression. Vi kan ikke forudse den — jeg kan i alt fald ikke forudse den og tør ikke spå om, hvorvidt den kommer, eller om tidspunktet, men vi kan ane dens virkninger, hvis den kommer, og vi kan ikke være sikre på, at den ikke kommer. Moody's råvareindeks viser et fald på et år fra 418,6 til 388, altså ca. 30, og en aftagende stigningstakt i eksporten kan hurtigt slå over i en direkte nedgang. Hvis nu disse ydre og indre ting slår sammen, er det,

stillingen bliver alvorlig. Vi opfordrer ingenlunde på nuværende tidspunkt regeringen til overilede handlinger, men vi må forberede os bedst muligt gennem den stærkest mulige støtte til produktionsapparatet og ved at foreholde alle kredse, at mådehold i forbrug, i lønkrav, avancekrav og krav til staten er nødvendigt mere end nogen sinde og også fordelagtigere for den enkelte borger og for samfundet end arbejdsløshed, stagnation og indtægternes tiltagende værdiløshed.

De centrale årsager til vor misere, som vi ikke hæfter os så stærkt ved i almindelighed i de politiske debatter, kan ingen regering fjerne. Vi har ikke Norges og Sveriges naturlige medgang; deres salgsvarer er efterspurgt, medens vore er mindre eftertragtede. Vi kan ikke ændre konjunkturerne, f. eks. hindre fragtratetallets store fald, som om 4-5 måneder vil få alvorlige virkninger. Men når vor strukturelle stilling er svagere, kan vi ved at sætte tæring efter næring, jeg vil sige efter nedskåren næring, og ved at gavne opsparingen og produktionen styrke vor stilling bedst muligt. Den er med vor mindst 10-årige mangel på en egentlig valutareserve faktisk så svag, at vi til stadighed lever i en stor risiko.

Hvor uendelig upopulært det end er at sige alt dette, tror jeg dog, det er bedre at se sandheden i øjnene og tage vore forholdsregler. Derfor kan vi godt håbe på, at omstændighederne overtræffer vore forventninger. De hidtil af regeringen og folkettinget truffene foranstaltninger har allerede haft betydelige virkninger, og det er for mig uforståeligt, at nogen mener, at de kunne have været undværet, dette så meget mere, som det nu kan ses, at regeringens kritikere intet forslag eller middel har fremført i den periode, der er gået siden regeringens dannelse, som i mindste måde kunne have hjulpet på stillingen.

Jeg kan slutte med at udtale det håb, som mit parti nærer, at både regeringen og oppositionspartierne i de kommende måne-